

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 20 d'octubre del 1933

SUMARI

A les cinc i vint-i-vuit minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Duran i Ventosa al senyor Conseller Primer sobre l'iniciativa legislativa.

Resposta del senyor Conseller Primer.

Rectificacions dels senyors Duran i Ventosa i Conseller Primer.

Prec del senyor Casademunt al senyor Conseller de Cultura relatiu a la instauració d'un premi per als compositors de sardanes.

Resposta del senyor Conseller de Cultura.

Discussió del dictamen de la Comissió especial referent a la segona part de la Llei municipal de Catalunya.

Exposició del President de la Comissió, senyor Arnau.

Manifestacions del senyor Duran i Ventosa.

Resta acabat el debat de totalitat.

Articles 1.º i 2.º Són aprovats sense discussió.

Article 3.º Es acceptat un vot particular dels senyors Espanya i Tauler.

Manifestacions del senyor Lluhi relatives a la presentació de vots particulars i esmenes.

Resposta de l'honorable senyor President de la Cambra.

Es aprova l'article amb el vot particular.

Article 4.º Esmena dels senyors Andreu, Riera, Guinart, Armendares i Bru.

El senyor Andreu la defensa.

El senyor Duran i Ventosa ratifica, adherint-s'hi, a les manifestacions del senyor Lluhi respecte la presentació d'esmenes i vots particulars.

Resposta del senyor Arnau per la Comissió i manifestacions del senyor Lluhi.

Resposta del senyor Arnau, per la Comissió, a la defensa que ha fet el senyor Andreu de la seva esmena.

El senyor Andreu rectifica i retira l'esmena.

Es aprova l'article.

Vot particular dels senyors Espanya i Tauler.

El senyor Arnau, en nom de la Comissió l'accepta.

Els senyors Ruiz i Ponseti i Serra i Moret demanen que se suspengui el debat per tal de poder estudiar els vots particulars i esmenes que han estat presentats a darrera hora.

Se suspèn la sessió per tal que la Comissió pugui reunir-se per a examinar els vots particulars que han estat presentats últimament.

En reprendre's la sessió el senyor President manifesta que la Comissió no ha enllestit encara la seva tasca i proposa que s'aixequi la sessió.

Ordre del dia per a la sessió de dimarts.

S'aixeca la sessió a les set i setze minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i vint-i-vuit minuts de la tarda, sota la Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Conseller Primer i Conseller de Cultura i de Governació.

Es llegeix i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La iniciativa legislativa

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: Havia demanat la paraula previ el reglamentari avís al senyor Conseller Delegat, perquè entenia que interessa d'una manera extraordinària al Parlament el conèixer el criteri que té el senyor President de la Generalitat de Catalunya — dignament representant en aquest moment pel senyor Conseller Primer — sobre la iniciativa legislativa, criteri que pot ésser necessàriament explicat, que deuria ésser necessàriament explicat, perquè coneguéssim per quina raó vénen aquí en primer lloc determinats Projectes de Llei, i, en canvi, no en vénen d'altres que entén una part de la Cambra que són d'altíssima urgència per al desenrotllament de l'autonomia política de Catalunya.

He dit abans que em dirigia al senyor Conseller Primer en la qualitat de representant de l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, perquè, en realitat, es tracta, més que d'un acte de l'actual Govern i del seu Conseller Primer, d'una orientació i d'una política seguida de des de uns mesos a aquesta part per l'honorable President de la Generalitat. Perquè, com sap molt bé, el nostre Parlament, per l'Estatut Interior de Catalunya i fins, potser, pel propi Estatut donat per les Corts Constituents, incumbeix al President de la Generalitat el senyalament de l'orientació política de la Generalitat mateixa. Per altra banda, és el President de la Generalitat el que autoritza la presentació de tots els projectes de llei i no és pas de suposar — no tractant-se pas, com s'ha discutit aquí, d'un poder moderador, sinó de la roda essencial del poder executiu — que el President de la Generalitat es limita a

consignar la seva signatura com un requisit formulari, sinó que és necessari perquè la presentació de cada Projecte de Llei respon a aquesta orientació política que incumbeix al President de la Generalitat.

Es per aquestes dues raons que si tingués aquest Parlament la sort de poder comptar amb la presència personal del senyor President de la Generalitat, aquest prec o pregunta aquest Diputat el formularia personalment a l'honorable President. Però quan a dintre d'aquesta Cambra la representació de la Presidència de la Generalitat la té el senyor Conseller Primer, m'he de dirigir a ell per fer-li aquest prec o aquesta pregunta, amb tot i comprendre que el senyor Conseller Primer està en admirables condicions per a conèixer tota la política que en el dia d'avui pugui seguir el senyor President de la Generalitat. Potser no està en les mateixes condicions — en aquest cas respectaria el seu silenci — respecte a la política que fins ara s'ha vingut seguint en la presentació dels Projectes de Llei.

La pregunta es concreta en aquests termes: ¿Amb quin criteri gradua la Presidència de la Generalitat la seva iniciativa legislativa en la forma d'anar presentant successivament uns o uns altres Projectes de Llei? És un fet que darrerament hi ha hagut una certa abundància d'iniciatives legislatives. En aquestes darreres sessions s'han presentat un seguit de Projectes de Llei — quin interès no vull posar en dubte, quina transcendència relativa a Catalunya serà tan gran com vulgui creure el Govern de la Generalitat —; no es tracta d'anar a dir si aquests són més o menys interessants que tots els altres; presumeixo, amb tot, que algunes d'aquestes iniciatives parlamentàries no tenen gaire major abast que el que podrien tenir determinades iniciatives en el si d'una Diputació provincial normal, d'aquelles que per la seva importància poden tenir una certa audàcia en les seves iniciatives. Però, sigui com sigui, es tracti de reformar determinades Lleis que abans eren Lleis generals; es tracti de la constitució de nous organismes que vinguin a preparar nous estats legislatius, no entro a discutir-ho, perquè no és el meu intent el d'avençar cap discussió. Em refereixo principalment — i és en aquest punt que desitjaria una declaració de la representació autoritzada de l'honorable President de la Generalitat — el per què no han vingut al Parlament de Catalunya les Lleis complementàries de l'Estatut Interior, aprovat fa uns sis mesos per aquest Par-

lament, que són les que han de venir a estructurar la nostra autonomia política.

Catalunya ha vingut, de molts anys a aquesta part, demanant l'autonomia política; però pot produir un efecte una mica depriment el que, després d'haver demanat aquesta autonomia política, la representació legal de Catalunya, que aquest Parlament té, negligeixi l'estructurar-la amb la rapidesa i en la complexitat necessàries. Hem tingut l'autonomia política; però d'aquesta autonomia política avui en tenim només les dues rodes essencials, que són el Parlament de Catalunya i el Govern de la Generalitat, i, al cap d'ell, la Presidència de la Generalitat.

¿Però és que n'hi ha prou amb això per estructurar tota l'autonomia política? ¿Però és que creiem que tota l'autonomia de Catalunya consisteix només en què hi hagi aquí un Parlament que pugui estudiar un Projecte de Sindicats Agrícoles o de Cooperatives o fer l'estudi de les qüestions de cultura? No tenim necessitat d'anar a estructurar d'una manera definitiva tots els nostres organismes polítics?

Ha estat el tema capdal de les propagandes de tots els partits polítics a Catalunya la necessitat de l'autonomia política. El molt honorable President de la Generalitat de Catalunya, no fa pas gaires anys — fa cinc anys — arribava, en les seves propagandes a favor de l'autonomia política de Catalunya, fins a demanar la independència política de Catalunya amb tots els organismes adequats per a la realització d'aquesta independència. Els altres partits polítics, nosaltres per exemple, no hem arribat mai a aquest grau. Nosaltres hem demanat l'autonomia política dintre de l'Estat espanyol, però hem considerat sempre que aquesta autonomia política havia d'estructurar-se, i aquesta estructuració, que ha d'assegurar la seva marxa normal i regular, ha de venir encara. Aquesta estructuració falta molt encara per poder-se realitzar.

Jo no sé si el senyor Conseller Primer té present en aquest moment la situació especialíssima en què es troba aquest Parlament, que no té les facilitats de dissolució que, amb recança d'alguns, amb satisfacció d'altres, han permès la dissolució del Parlament espanyol. El Parlament de Catalunya no es pot dissoldre més que per la seva pròpia voluntat — cas raríssim que no és de creure que arribi —, o bé per una manifestació de la voluntat del poble mateix de Catalunya. Per a arribar a això, senyor Conseller Primer, es necessita la convocatòria d'un referèndum, però aquest referèndum està només indicat en l'Estatut Interior de Catalunya. Però aquest referèndum no es pot realitzar, no es podria realitzar més que mitjançant una Llei que reguli la manera com es realitzarà aquest referèndum. Un referèndum no vol dir senzillament que es necessitarà un determinat nombre de vots, vol dir com es practicaran totes les operacions indispensables perquè aquest determinat nombre de vots pugui ésser acreditat per als efectes d'aquest mateix referèndum. ¿Ha vingut aquesta Llei? ¿S'ha anunciat aquesta Llei? Tenim la menor notícia de què el Govern de la Generalitat — no el Govern de la Generalitat — hagi tingut a la seva preocupació la manera de poder-se arribar a realitzar aquest referèndum? Tota renovació d'un Parlament necessita tam-

bé un procediment electoral. Un dia o altre, bé per aquest acord problemàtic del propi Parlament, bé perquè es realitzi aquest referèndum, pot donar-se lloc a la renovació d'aquest Parlament.

Fins no arribant aquest cas es pot succeir que absències molt sentides per nosaltres de companys que no poden tenir al mateix temps el càrrec de Diputat del Parlament de Catalunya i el de Diputat del Parlament espanyol obligui a unes eleccions parcials, ¿per quin procediment s'efectuaran aquestes eleccions parcials? ¿Es que haurém de considerar aplicable una Llei que no és nostra, una Llei del Parlament espanyol que va dir com s'havien de realitzar les eleccions al Parlament de Catalunya, o és com semblaria lògic, com semblaria natural, si tinguessin ben viu el sentiment de la nostra autonomia política mitjançant una Llei electoral que el propi Parlament de Catalunya s'hagués donat?

Tenim que, no perquè jo cregui que tingui mai necessitat ningú d'anar a fer ús d'aquest dret d'exigència de responsabilitats, però és lògic que dintre un organisme polític es gradui la manera d'anar a exigir les responsabilitats als que tenen una gran llibertat d'actuació, però que han d'ajustar els seus actes als preceptes legals. I així com el molt il·lustre President de la República espanyola, senyor Alcalá-Zamora, va tenir un interès especialíssim en demanar a les Corts Constituents que ben aviat promulgessin una Llei assenyalant el procediment per a les responsabilitats que poguessin exigir-se-li, semblaria natural també que el President de la Generalitat de Catalunya hagués tingut la iniciativa de presentar al Parlament de Catalunya una Llei regulant el procediment per si mai — jo espero que mai —, per si mai hi havia algú que volgués exigir-li alguna responsabilitat.

Nosaltres ens trobem amb un Parlament, senyors Diputats, en què com a tots els Parlaments hi entrem simplement pel vot d'uns electors; però sense que aquests electors tinguin res a veure amb els càrrecs que en altres llocs s'ocupin. És per això que en tots els Parlaments es regulen les incompatibilitats i les incapacitats dels seus membres, i aquí nosaltres ens trobem amb un Parlament de Catalunya en el qual no tenim cap Llei, no tenim cap disposició, en absolut, que reguli quins seran els casos d'incapacitat per entrar en aquesta Cambra, quins seran els casos d'incompatibilitat entre el nostre mandat parlamentari i els altres càrrecs que puguem exercir.

Com aquestes que he indicat, no vaig a fer aquí un índex de totes les Lleis, però és evident que hi ha un complex de Lleis polítiques que seria necessari que resolgués aquest Parlament de Catalunya; aquest Parlament de Catalunya pel qual nosaltres no sabem quina durada ha de tenir. Segons l'Estatut Interior de Catalunya té cinc anys; d'aquests cinc anys n'ha passat un, però pot arribar un moment, senyor Conseller Primer i senyors Diputats, pot arribar un moment en què es marqui una disparitat entre la nostra — de tots — representació legal i la representació real que el poble de Catalunya vulgui donar-nos...

El Sr. COMORERA: I un altre: el senyor Gil Robles.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja ho dirà després.

És per això que el Parlament de Catalunya, conscient dels seus deures, ha de preocupar-se de tots

aquests problemes, perquè sense la resolució d'aquests problemes no podrem dir que tinguem una autonomia política estructurada i com la iniciativa de tot això, senyor Conseller Primer, no la podem tenir els Diputats, sinó que aquestes iniciatives d'ordre polític i d'estructuració de l'autonomia política necessàriament han de venir per iniciativa de l'honorable President de la Generalitat, és que jo m'atreveixo a demanar-li que ens digui en quin criteri actua, en quin criteri s'assenyalen aquestes orientacions polítiques de la Presidència de la Generalitat i per quines raons fins s'han portat una pila de Projectes de Llei de caràcter — sense molèstia per a ningú —, de caràcter secundari, i, no obstant, no han vingut aquests Projectes de Llei que han de venir a assegurar l'autonomia política de Catalunya. No hem d'oblidar, i vaig a acabar, senyors Diputats, no podem oblidar que l'autonomia política de Catalunya, per enfortir-se, per vigoritzar-se, per assegurar-se, ha de demostrar una extraordinària vitalitat. Amb la nostra vitalitat i amb l'exemple que donem a les altres regions d'Espanya assegurarem l'autonomia de Catalunya; si en les altres regions d'Espanya i en els enemics que, desgraciadament, a tot arreu té encara l'autonomia política de Catalunya, en resulta o n'apareix que el Parlament de Catalunya i la representació més alta de la Generalitat prescindeixen d'aquesta estructuració indispensable per a l'autonomia política de Catalunya, cregueu que perdrem un gran prestigi i perdrem una gran força de resistència.

Poden apropar-se, senyors Diputats, moments crítics en què ens calgui a tots ajuntar-nos per a la defensa de les nostres llibertats i per a la defensa de l'autonomia política de Catalunya, i no es pas, doncs, amb cap caràcter derrotista que faig aquestes manifestacions, però és perquè crec que tots, i vosaltres davant de tots, i més que ningú l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya, tenim l'obligació d'anar a assegurar d'una manera ben ferma l'estructuració de la nostra autonomia política.

Per això és, senyor Conseller Primer, que li pregaria que prescindint de principis bàsics, que prescindint de les orientacions que puguin anar a tenir els Projectes de Llei que en el seu dia es presentin — no li demano res d'això —, ens digui concretament per quin motiu encara no s'ha presentat cap Projecte d'ordre polític per a assegurar l'autonomia política de Catalunya.

(Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller de Sanitat i d'Assistència Social.)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Vull agrair ben cordialment l'atenció del senyor Duran i Ventosa, en anunciar-me ahir per la tarda el desig de fer un prec en els termes que acaba de sentir la Cambra. L'exposició que ell ha fet avui era absolutament necessària perquè jo entengués l'abast que havia de tenir aquest prec anunciat ahir per la tarda. A més d'agraciar-li l'atenció demostrada ahir amb l'anunci per avui de la pregunta que acaba d'adreçar-me, vull afegir un altre manifestació d'agraïment, que és el to de consideració i de respecte envers l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, si bé segurament hauria pres el to de severitat que indubtablement requereixen sempre les altes jerarquies de Catalunya, si no hagués subratllat en forma

una mica especial determinades manifestacions. Així tot, jo crec i vull pensar que totes les manifestacions respectuoses i d'alta consideració envers l'honorable President de la Generalitat de Catalunya responen a aquest concepte que crec jo que fa que aquestes altes jerarquies en la vida del poble de Catalunya mereixen sempre pel prestigi no solament d'elles mateixes, sinó de totes les altres institucions de la Catalunya autònoma.

I dit això, vaig a veure si encerto en donar una resposta ben clara a la pregunta que acaba de fer el senyor Duran i Ventosa: L'Estatut Interior de Catalunya, senyor Duran i Ventosa, diu, d'una manera terminant, quines són les atribucions d'ordre polític del senyor President de la Generalitat quan delega les seves funcions executives, i quan no les delega. En tot cas li correspon en efecte, com ha dit la V. S., l'alta direcció de la política, l'alta direcció de la política de Catalunya, o sigui insinuar, marcar, orientar, donar les directrius de caràcter general, sense que arribi mai al fet concret d'una funció executiva, que és el que cal distingir d'una manera absoluta. Tot el que són funcions executives, senyor Duran i Ventosa, corresponen, una vegada delegades aquestes funcions, al Govern que s'asseu en aquest banc i assumeix íntegrament la responsabilitat de tot el desenvolupament de la política i de totes les iniciatives el Govern que actua en el moment que sigui.

El senyor Duran i Ventosa es lamentava en part de què la tasca legislativa d'aquest Parlament no hagi tingut un caire — així ho exposava ahir — més eminentment polític; no es preocupés d'una manera més directa i més intensa en portar al Parlament les Lleis complementàries de caràcter polític que assenyala l'Estatut. Doncs bé, senyor Duran i Ventosa, aquestes Lleis que l'honorable senyor President de la Generalitat de Catalunya no oblida ni un moment, que pensa amb elles i que indubtablement el Govern les va elaborant per a portar-les en el moment que cregui oportú, no s'han portat abans, perquè fixat ja l'Estatut Intern de Catalunya, funcionant el Parlament, tenint determinades les seves funcions el Govern de la Generalitat, hi havia en l'esperit de justícia de l'honorable senyor President de Catalunya, com en el del dels Governos que s'han succeït en aquest banc, qüestions d'urgència més immediata, com eren totes aquelles que fan referència a respondre als desigs del poble de Catalunya en ordre a la justícia social.

Aquesta és una de les raons; a això responen fonamentalment els Projectes darrerament llegits. Però és rara la pregunta que fa el senyor Duran i Ventosa, en gran part, perquè jo, no entenen bé el sentit i l'abast que podia tenir la pregunta formulada pel senyor Duran i Ventosa, he demanat que d'una manera concreta se'm digués quina havia estat la tasca legislativa, i jo vull creure que el senyor Duran i Ventosa, potser, no la recorda exactament.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Sí, la recordo; sí.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Perquè en aquest índex, precisament, de lleis votades pel Parlament de Catalunya, hi ha, evidentment, un nombre major de les que afecten a qüestions d'ordre social i un nombre que afecta a qüestions

d'ordre administratiu, en el ben entès de què unes i altres tenen un alt sentit polític, a part d'aquest de caràcter social i de caràcter administratiu. N'hi han, evidentment, unes altres de sentit manifestament polític, entre elles, per exemple, la Llei referent a la inviolabilitat dels senyors Diputats; hi ha el mateix Estatut Intern, que s'ha dit, de Catalunya — no he subratllat ni tant sols aquestes Lleis perquè jo no he rebut fins ara aquesta nota —; i hi ha la mateixa dels Pressupostos que assenyalava una orientació política, però, naturalment, que sobressurt entre les Lleis ja promulgades per la Cambra; hi ha la Llei Municipal de Catalunya, encara en discussió, però una part ja votada; i, finalment, queden tots aquests Projectes ja posats a la consideració de la Cambra i que falta dictaminar-los, llegits aquests darrers dies, que com veureu, alguns d'ells tenen, evidentment, el caràcter complementari de l'Estatut de Catalunya.

En quant a les que ell, d'una manera específica, estranyava que no s'haguessin presentat, jo prego al senyor Duran i Ventosa que es faci una consideració, que pensi en el nombre de sessions que ha tingut el Parlament i pensi la tasca realitzada i vegi si podia fer-se quelcom més.

Ara, ¿que la V. S. desitjava que s'hagués seguit un ordre invers? En efecte. Que sense pensar ni en els clams de justícia demanada reiteradament pels treballadors del camp, ni en les peticions que arriben d'una manera apremiant en ordre a cooperatives, ni en tot el que afecta al desenrotllament de les institucions de cultura de Catalunya; que les VV. SS. creguin que s'han de posposar a les que la V. S. ha indicat de caire polític, això em sembla d'una lògica manifesta. Però no crec que la V. S. arribi a creure que hi hagi, en tot cas, una coincidència absoluta entre els desitjos de les VV. SS. i els nostres, i que en una jerarquia de necessitats hi hagi una coincidència absoluta entre el que nosaltres considerem necessitats primordials i el que les VV. SS. consideren necessitats secundàries.

Això vull creure que no existeix. Si hi ha d'haver una mica de coincidència, i no us càpiga dubte que n'hi haurà, almenys per part nostra, és en la manifestació que feia a darrera hora, és aquesta coincidència que saben les VV. SS. que en algun moment hi hagué en altre lloc, en la manifestació que ha fet de què — naturalment, tot està en el possible — si un dia els esdeveniments polítics de la República, els esdeveniments polítics de Catalunya mateixa, oferissin un perill per a la llibertat conquerida fins ara, aleshores vull creure que, realment, ens trobaríem, i com en aquella ocasió que d'una manera genèrica, total, feia precis un front únic per a la defensa d'aquestes llibertats, i podeu pensar que jo no regatejaria en absolut la col·laboració que les VV. SS. poguessin portar, perquè a part de tot tindríem sempre la seguretat complerta de què en la realització de la vida lliure o de la vida autònoma de Catalunya no quedarien enrera els postulats de justícia social pels quals ve propugnant aquest Govern i han propugnat els Governos anteriors.

Ha fet una al·lusió comparativa entre l'excel-

lentíssim senyor President de la República espanyola i l'honorable senyor President de la Generalitat recollint amb elogi — amb l'elogi que es mereix, evidentment — la preocupació que havia mostrat el President de la República espanyola per la presentació d'una Llei que regulés la forma de renovar davant de qualsevol contingència les Constituents, abans, i unes Corts ordinàries en qualsevol moment, i que això no s'havia donat aquí. En efecte, jo diria quant a això al senyor Duran i Ventosa que quan es va presentar aquesta Llei a les Constituents, portava la República un temps d'existència queestic segur que no serà precis que el porti el Parlament de Catalunya perquè hagi vingut aquí la Llei corresponent. I diré més; tal vegada l'excellentíssim senyor President de la República, home intelligent, home ben preparat i que sap copsar i conèixer la psicologia del poble d'Espanya en conjunt i en les particularitats que té en cada una de les regions, jo tinc la seguretat de què a l'excellentíssim senyor President de la República no se li escapava que la necessitat, tal vegada, d'aquesta Llei era molt més gran en el que es refereix al Parlament de la República que la que té l'honorable senyor President de la Generalitat en relació amb el Parlament de la nostra terra.

Per què? Perquè, jo no he de descobrir res amb aquesta declaració; si jo tingués aquesta pretenció fóra una ofensa per al Parlament actual. A l'excellentíssim senyor President de la República espanyola no se li escapava que el sentit de ciutadania en virtut de la diferència de lluites polítiques i de lluites socials que hi han hagut en la resta d'Espanya...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Em permet una interrupció?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Totes les interrupcions que vulgui el senyor Simó i Bofarull.

El Sr. PRESIDENT: Potser és la Presidència...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: No, senyor President. M'ha de permetre que jo digui que penso que tot això que manifesta el senyor Conseller Primer és just, però està desplaçat. (*Rumors. El senyor President demana ordre amb la campaneta.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Crec que interessa, precisament perquè l'esperit d'altres llocs i l'esperit republicà, racialment liberal i fonament humà de Catalunya, allunyen evidentment aquest perill que es pot suposar d'una discrepància entre l'esperit públic i la representació que actualment hi ha al Parlament de Catalunya.

Es aquesta la raó fonamental de què nosaltres, el Govern, cregui avui per avui que, indubtablement, l'ordre de preferència en presentar les Lleis és el que ve seguint-se sense que es descuidi ni per un moment responnent als mateixos desigs d'independència política de la nostra terra que tenia i té, indubtablement, el President de la Generalitat, actuant sempre d'acord amb allò que dicta la plena consciència del Govern que té una major urgència pel millorament de la situació, no solament política, sinó econòmica i administrativa de la nostra terra. Es quant li havia de dir al senyor Duran i Ventosa en resposta del seu parlament.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa, i li prego que se cengeixi als termes estrictes de la pregunta.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No temi el senyor President del Parlament, que he fet una al·lusió tan lleugera al senyor President de la República que no crec que hagi donat peu a ningú per cap de les manifestacions que aquí s'han fet, i que no he fet expressament, perquè precisament jo no sóc partidari que aquí es discuteixin coses que no tinguin relació directa amb la representació d'aquesta Cambra. Ho he sostingut en altres actes i molt més ho he de fer ara.

Sento que, malgrat el meu amistós requeriment al senyor Conseller Primer perquè em contestés, d'una manera concreta i apartant-se d'aquella propensió que té el senyor Conseller Primer a parlar dels principis bàsics, hagi anat a parar a això dels principis bàsics. No té res a veure la presentació del Projecte de Llei que el Govern de la Generalitat de Catalunya entengui que resolen aquest problema de justícia social — que a mi em fa l'efecte que no es resolen per a res, perquè la justícia social no està en les nostres mans resoldre-la en el Parlament de Catalunya, sinó que incumbeix a altres poders —, però aquesta raó de que convingui primer discutir tots aquells altres Projectes de Llei i que hagi d'abandonar-se l'estructuració de l'autonomia política de Catalunya no m'ha convençut per una raó cabdal que no escaparà a la seva perspicàcia intel·ligent. Si precisament estem en un Parlament en el moment actual en què gairebé no hi havia matèria per a discutir! Si hem hagut d'aixecar les darreres sessions més aviat del que era necessari perquè no hi havia dictàmens per discutir...

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Com, què no? (*Rialles en alguns escons de la Cambra.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¿En què hauria perjudicat la iniciativa de l'honorable President de la Generalitat, portant aquests Projectes de Llei, d'estructuració de la nostra autonomia? Si això no impediria per a res que es discutissin tots aquests altres Projectes de Llei.

El Sr. PRESIDENT: Li prego, senyor Duran i Ventosa, que no converteixi la seva pregunta en una interpellació.

El Sr. DURAN I VENTOSA: No tingui por el senyor President del Parlament, perquè no està en el meu ànim estendre'm llargament. No crec que perjudiqui per a res les deliberacions del Parlament.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Ho fa per guanyar temps; perquè es puguin presentar més Lleis.

El Sr. DURAN I VENTOSA: El que jo hauria desitjat és que el senyor Conseller Primer hagués enfocat el problema de la manera que jo desitjava enfocar-lo i que, indubtablement, no dec haver-ho sabut fer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Ha estat molt clar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo, precisament, el que desitjava és que fugíssim d'aquest perill, que per a mi és el veritable perill per a l'autonomia política de Catalunya, de què ens encongim en el nostre esperit autònom. Això és el que a mi em fa por, i, per això, demano a l'honorable senyor President de la Generalitat que faci l'afirmació categòrica del seu esperit autònom i catalanista. (*Un senyor Diputat de la Minoria*

Socialista pronuncia mots que no s'entenen.) Parlo pels catalanistes. (*Rumors de protesta en la Majoria. El senyor Fontbernat s'adreça al senyor Duran i Ventosa amb paraules que la confusió no fa entenedores.*)

El Sr. PRESIDENT: (*Toca la campaneta.*) Ordre, senyors Diputats. Dirigeixi's, senyor Duran, al Govern responsable. (*Rumors.*)

Jo li agrairia que no abusés de la condescendència i benevolència d'aquesta Presidència, convertint la pregunta en interpellació. Ja posades les coses en aquest extrem, he d'interpretar el Reglament, gairebé d'una manera, no diré estricta, perquè sempre l'hi interpreto, interpretant la benevolència de la Cambra, d'una manera condescendent, però, pregunt-li que rectifiqui breument el que era objecte d'una pregunta i no d'una interpellació. En tal cas, si la V. S. creu que dintre dels límits de la pregunta no pot desenrotllar tot el seu pensament, anunciï la interpellació en forma reglamentària, i no dubto que trobarà l'acollida deguda.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja comprendrà, senyor President, que per la meua part no hi hauria cap inconvenient en què hi hagués una interpellació, però no veig que hi hagi pasta suficient per això. Però el que demano al senyor President del Parlament és que si a mi em vol aplicar el Reglament, que també l'apliqués a aquells que m'interrompen desconsideradament.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no ho ha sentit. D'altra manera, hauria fet retirar les paraules desconsiderades.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: No hi ha paraula, perquè estem en el transcurs d'un prec.

El Sr. FRONJOSA: Es per allusions. Què fa a Madrid el senyor Cambó?

Un senyor DIPUTAT de la Majoria: Fa un Partit centrista. (*Rumors. El senyor President toca la campaneta.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: El que passa és que les VV. SS. interrompen constantment.

El Sr. PRESIDENT: Les interrupcions són antireglamentàries, i sobretot si són collectives.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Si tot això ho fan perquè em distregui del que anava a dir, no ho aconseguiran, perquè de totes maneres ho diré igual. (*Rialles.*)

Deia jo que em devia haver explicat malament quan el senyor Conseller Primer no m'havia entès respecte del nus, de l'important de la qüestió. Jo el que desitjo és que l'autonomia de Catalunya sigui afermada constantment per tots els nostres actes i que, jo crec, que el que contribuirà més a la consolidació de la nostra autonomia és que es vegi una valentia ferma de la Generalitat en tots els seus instruments, des de l'honorable President fins el Parlament de Catalunya, per estructurar aquesta autonomia política i que tot oblid en aquesta estructuració és una cosa que ens fa mal com a catalanistes, i parlo per tots els catalans, catalanistes o no catalanistes.

Temo, i és per això que m'he dirigit al senyor Conseller Primer, que tinguem una tendència a encongir-nos d'una manera excessiva, i que les iniciatives tendeixin cada vegada més a prendre

acords com aquells que jo he dit abans que podria prendre amb una mica d'audàcia una Diputació Provincial, i nosaltres no som una Diputació Provincial; nosaltres som l'instrument de l'autonomia política de Catalunya i hem de pensar que hem d'enfortir constantment aquest sentiment de l'autonomia política. No he discutit, ni he fet cap allusió, ni he rebaixat la categoria ni l'interès de cap dels Projectes que ha presentat el Govern de la Generalitat o dels que han estat aprovats encara que ho hagi estat amb el nostre vot en contra, ni d'aquells els que hem donat el nostre assentiment i col·laboració, però jo em permeto cridar l'atenció del senyor Conseller Primer — i jo desitjaria també de tota la Majoria sobre aquest punt cabdal — que té molta més importància i ens afermen molt més en el prestigi públic de tota la resta d'Espanya, aquelles Lleis que són, realment, Lleis catalanes d'estructuració de la nostra vida política, que no pas totes aquelles altres Lleis per més que demostrin el bon desig d'arribar a un millorament de la justícia social. No és que no hagin de venir aquestes Lleis; jo voldria que això quedés ben clar. Vinguin quan sigui l'ocasió, que, en quant a l'orientació, no ha d'haver-hi mai una discrepància fonamental. Tot el que volem és que es doni la importància que es mereixi l'estructuració política de Catalunya. La Llei Municipal en la part que ja nosaltres hem fet ens acredita molt més de cara al restant d'Espanya, amb una significació d'un pensament propi polític de Catalunya, que no pas totes les altres Lleis que al fi i al cap responen a un denominador comú, a una aspiració general de tota Espanya en el reconeixement d'aquesta justícia social.

No podem comprendre, senyor Conseller Primer i senyors Diputats, que nosaltres hàgim d'ésser catalanistes, tan sols pels dissenys de la justícia social; perquè llavors ens diran els gallegos, els castellans, els andalusos i els valencians, que també volen ells la justícia social; i no és aquest un motiu de diferenciació. El motiu de diferenciació prové del nostre concepte polític diferent que tinguem en quant a l'estructuració política; i aquesta estructuració política és el que nosaltres demanem. ¿Es que això constitueix un obstacle a la presentació dels altres Projectes de Llei perquè vingui també aquest Projecte de Llei de l'estructuració de l'autonomia? Em sembla que el senyor Conseller Primer està tan convençut com jo de què hi ha necessitat de què vinguin aquests Projectes de Llei. I jo, que no vull posar-lo en una situació difícil...

El Sr. CONSELLER PRIMER: Estigui tranquil, senyor Duran.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ... no li demanaré que em digui que presentarà molt aviat aquests Projectes; però tinc el convenciment de què, comprènent la vertadera situació i l'interès que hi ha en l'afirmació de la nostra voluntat en l'autonomia política, el senyor Conseller Primer aconsellarà a qui calgui, la presentació ràpida d'aquests Projectes de Llei. (*Molt bé!, en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER PRIMER: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller Primer.

El Sr. CONSELLER PRIMER: Vaig a veure si aconseguixo tranquil·litzar en absolut l'ànim del senyor Ventosa; perquè sembla que la seva preocupació cabdal està en què amb la presentació d'aquests Projectes de Llei, que no han de mancar, per l'estructuració política interior de Catalunya, amb aquesta presentació s'afermaria molt més el sentit català que volem tots. Doncs bé: per tranquil·litzar el senyor Duran i Ventosa, jo vaig a dir-li perquè es convenci al mateix temps de què en quant a catalanisme, a catalanisme en el sentit nostre...

El Sr. COMORERA: Humà.

El Sr. CONSELLER PRIMER: ... d'estimació, d'amor a Catalunya, d'exaltació de Catalunya, però realitzant en cada cas aquesta justícia social que per nosaltres és un problema de primer ordre, li diré que tingui la absoluta seguretat de què podran arribar algun dia a sentir-ho, com ho sent Esquerra Republicana, els que seuen en els escons d'enrònt (*Diu, senyalant els escons de la Minoria de Lliga Catalana.*), però més no. I oferint-nos nosaltres, com homenatge a aquesta actuació, l'haver portat a les terres de Catalunya l'Estatut nostre, amb una campanya de propaganda de catalanisme que abranda l'esperit de la nostra terra, conseguint una unitat espiritual com no s'havia vist mai, en els trenta anys en què les VV. SS. varen dirigir la política de Catalunya.

El Sr. VALLS I TABERNER: ¿I la Solidaritat Catalana?

El Sr. CONSELLER PRIMER: Estigui doncs tranquil el senyor Duran i Ventosa, en ordre al que ha interessat.

Per a la institució d'un premi per als compositors de sardanes

El Sr. PRESIDENT: El senyor Casademunt té la paraula.

El Sr. CASADEMUNT: Prego al senyor Conseller de Cultura que als premis literaris i musicals que cada any dona la Generalitat, sobretot als musicals, s'hi afegeixi un premi a les composicions sardanístiques, tota vegada que en l'ex-província de Girona, l'any passat, la Comissaria va organitzar un concurs per a premiar composicions sardanístiques i el concurs va tenir un gran èxit, essent premiada una composició meravellosa, molt bella, que corre ja arreu de Catalunya.

La sardana s'havia localitzat a l'Empordà i avui s'estén per tot Catalunya; i essent així que és la dansa nacional, jo pregaria al senyor Conseller de Cultura que afegís als premis musicals un premi per un concurs sardanístic a fi de què tot Catalunya pogués aportar composicions musicals per a la dansa nacional i aquesta assolís el major respecte i el caràcter nacional que deu tenir.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Conseller de Cultura té la paraula.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Per a dir en poques paraules al company Casademunt que quan s'establiren els premis musicals de la Generalitat de Catalunya, com una atenció a les comarques on podem dir va néixer i es va fer gran la sardana fins al

punt que ha arribat a ésser la dansa nacional, havíem establert aquests premis per les comarques aquelles; però tot vegada que Diputats que representen aquelles comarques demanen que aquest premi s'ajunti amb els altres premis, no tenim inconvenient en què l'any que ve el premi de la sardana figuri al costat dels altres premis musicals de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casademunt.

El Sr. CASADEMUNT: No he de fer altra cosa que agrair les manifestacions del senyor Conseller de Cultura.

El Sr. DURAN I VENTOSA: ¡ Això sí que és de Diputació provincial!

El Sr. CONSELLER de Cultura: Això és no fer obstrucció, com fan sempre les VV. SS.

El Sr. FONTBERNAT: I no és dubtar del catalanisme del President, senyor Duran!

Discussió del dictamen de la Comissió especial referent a la segona part de la Llei municipal de Catalunya

El Sr. PRESIDENT: La Comissió té la paraula.

El Sr. ARNAU: Senyors Diputats: Per a poder donar al Govern l'instrument necessari per a convocar unes eleccions municipals, varen ésser desglossats del Projecte de Llei municipal una sèrie d'articles que feien referència al procediment electoral i a la manera de constituir-se els Ajuntaments.

(Ocupa la Presidència el Vice-president primer, senyor Serra i Hunter.)

La Comissió, a l'hora present, ve a presentar una part fragmentària de la Llei municipal, però que representa els primers articles del Projecte de Llei que va presentar el Govern al Parlament de Catalunya. Naturalment, que els desigs de la Comissió haurien estat poder presentar el dictamen de la Llei municipal en tot el seu conjunt, si hagués estat possible que vingués també regulada per la Llei de Finances Locals, que seria l'instrument legal de l'obra municipal de Catalunya. Però com que això no ha estat possible, nosaltres hem volgut fer una tasca coordinada, presentant aquests primers articles de la Llei municipal perquè així, amb una disposició transitòria que es demana, faci que els articles que va a aprovar el Parlament en l'hora present ja permetin seguir la trajectòria que s'havia traçat amb la presentació del Projecte de Llei municipal.

La Comissió ha obrat amb un marge de llibertat i de confiança en la dictaminació d'aquesta part de la Llei municipal que es presenta al Parlament; i ha regit dintre de la Comissió, tan per part dels companys de la Majoria, com per part dels companys de les Minories, una cordialitat que jo no vull posar de manifest dintre d'aquesta Cambra, perquè entenc que una obra tan important com és aquesta de la Llei municipal de Catalunya, en la qual el Parlament té sobirania plena per dictar-la en la forma que cregui més convenient, aquesta Llei, entenem tots els que formem la Comissió, que ha de representar en tot moment i per més variacions que puguin venir en la política de Catalunya, una Llei fonamental, una Llei que no hauria de sofrir cap classe de modificació i, per això, les deliberacions en el si de la Comissió han tingut tota l'amplitud possible per a procurar que responguessin a les necessitats de Catalunya i resultés

una obra de conjunt, una obra ben articulada, que complís el desig de què el dia de demà pogués ja representar la voluntat del conjunt de Catalunya.

Una de les parts més importants d'aquest Projecte, d'aquest dictamen que es presenta avui a la deliberació de la Cambra, és el que es refereix als territoris municipals. És un dels fets més vius que potser foren molts i molts els Municipis que desitjarien la rectificació dels termes municipals. Hem de pensar que els termes municipals són fets d'èpoques molt remotes en les quals les poblacions tenien una importància molt relativa i ens hem trobat que hi ha hagut molts pobles que han quedat estancats en la mateixa forma de quan provenen aquells territoris municipals, i en canvi, que hi han hagut molts d'altres que han eixamplat les àries de les seves edificacions i que han vist que dintre dels seus territoris municipals no hi podien viure. Per això el criteri que ha regit les deliberacions de la Comissió i que podem dir que respon al criteri unànim de tots els que la componen, ha estat fer els possibles per a què aquests Municipis que han eixamplat l'ària de llurs edificacions tinguessin una compensació per a poder respirar. Perquè sabem que hi ha molts Municipis que han arribat gairebé al límit del seu territori i que no poden tenir la seva expansió necessària per obres grans que volguessin desenvolupar, i en canvi es troben al costat d'aquests pobles grans, Municipis de relativa insignificància en quant al nombre d'habitants, que tenen un territori immens i això no representa per a ells una necessitat. I d'aquí ve que el criteri de la Comissió ha estat que quan aquestes poblacions haguessin arribat ja a un límit en llurs edificacions i que no podessin expansionar-se, que en donar-se aquest cas, ja gairebé d'una manera automàtica aquests Ajuntaments poguessin eixamplar llurs territoris municipals al territori del Municipi veí mentre la seva població estés a una distància prudencial.

Hi ha també la part que fa referència a les Mancomunitats de Municipis per a realitzar una obra comú que moltes vegades la força d'un sol Municipi no pot realitzar.

Hi ha també la creació de Submunicipis per aquells Municipis que, estant integrats per dues o més poblacions o nuclis urbans i que de vegades es dóna el cas que el nucli de major població no es preocupa de les necessitats del nucli més inferior. I d'aquí es ve a establir aquesta mena de Submunicipis que vénen a representar una autonomia administrativa perquè aquells pobles o aquells nuclis de població puguin desenvolupar una obra després d'haver contribuït a les càrregues generals obligatòries de la vida del Municipi. La Comissió s'ha regit per un criteri de donar les màximes facilitats a la idea de mancomunar-se, a la idea de lligar-se els Municipis. Per això estableix que quan per la seva voluntat dos Municipis es vulguin associar, no cal més que la seva voluntat, la seva determinació i que el comuniquin al Conseller de Governació. Però en tots els casos de segregació hem procurat una restricció fins el màxim possible per tal de frenar els impulsos excessius de la nostra terra, on hi ha un sentit individualista que el veiem transportat als pobles, i els pobles, si no tinguessin fre i control, es dividrien i es subdividrien de tal manera que si avui a Catalunya tenim mil seixanta Municipis, potser dintre dos o tres anys en

tindríem dos o tres mil. Nosaltres, en aquest punt, hem posat totes les restriccions que hem cregut necessàries, sense per això donar una sortida o una obertura per quant hi ha un poble que s'ha format i que aquest poble arriba ja a constituir un nucli urbà — que és quan se li pot dir Municipi i la seva vida està demostrada — i aquest nucli compta amb cinc-cents habitants de nucli urbà, per la voluntat dels Municipis es podran constituir en Municipis independents, i quan aquest nucli urbà arribi ja a tenir vuit-cents habitants, el que ja vol dir que constitueixen un veritable poble amb totes llurs necessitats, aleshores, sense la necessitat de la conformitat dels Municipis dels quals depenguin i havent-hi una distància prudencial que també es determina, els Municipis tenen dret a la plena independència. Però repetim que una de les tragèdies majors de la vida local de Catalunya és l'excessiu nombre de Municipis que integren el conjunt de la nostra terra, Municipis de poca importància que no poden subvenir les despeses de caràcter obligatori de la vida municipal, Municipis que realitzen gairebé una feina nulla que consisteix en fer un repartiment i que per a nodrir aquest repartiment han de fer tributar d'una manera excessiva llurs ciutadans i quan tenen realitzat això es troben que aquestes despeses de caràcter obligatori s'emporten tots els recursos i no poden fer res de profit pels seus pobles respectius. Però, com que ja sabem que és ben certa aquella dita de què tothom prefereix ésser cap d'arengada que cua de pegell, com es diu vulgarment, per més que aquests Municipis vegin aquesta necessitat, les idees d'associació no germinen en la seva intel·ligència i és una cosa difícil fer-los-hi comprendre aquesta necessitat. Però nosaltres, en la creació dels nous Municipis hi hem fixat les mesures necessàries perquè aquestes idees de dissociació no es difundeixin massa i no ens trobéssim en el cas lamentable de què es constituís un nombre excessiu de Municipis sense vida pròpia i sense poder, per tant, realitzar res de profit per a llurs respectives localitats.

Aquesta és, a grans trets i en síntesi, l'obra que venim a presentar avui. En la creació d'aquests Submunicipis es dona aquesta autonomia administrativa a tots aquests pobles o nuclis de població que el poble central de la localitat del Municipi no pogués atendre a llurs necessitats, i en això sí que creiem fer una obra de conjunt i que és un vertader respecte a l'autonomia dels pobles i dels nuclis de població, perquè així cada un d'ells podrà disposar de llurs recursos per a realitzar una obra de profit per aquells pobles o per aquells nuclis.

Unicament posem una restricció, i és que en tot allò que pugui representar un lucre particular o bé uns interessos particulars ve la limitació i no deixa crear aquesta autonomia. Ens referim en això a tot allò que pugui representar una comunitat, a tot allò que pugui representar una colònia fabril, i també al que pugui representar una explotació de caràcter particular d'uns terrenys i que tals terrenys volguessin sortir-se del control d'un Municipi amb el fi que els homes que se'n lucren poguessin fer grans beneficis. Aquí establim la restricció perquè tot el que volem de llibertat i d'autonomia és perquè pel conjunt de ciutadans d'una població es pugui disfrutar d'aquests avantatges, però no pas per cap empresa que persegueixi fins particulars.

Jo he de remarcar novament aquest esperit de confraternitat i de companyonia que ha presidit les reunions de la Comissió dictaminadora de la Llei municipal de Catalunya, i això em produeix un gran goig perquè dona a comprendre que per damunt de les ideologies que ens poden separar uns homes d'altres homes — aquestes ideologies que cada un de nosaltres les porta ben arrapades a la seva intel·ligència i al seu sentiment — hi han obres de caràcter comú, com és, per exemple l'obra de la Llei municipal. Fonamentalment, no ha discrepat ningú respecte de la part política d'aquesta Llei municipal, però en totes aquestes qüestions el criteri que ha presidit tothora dintre de la Comissió ha estat aquest: una perfecta companyonia entre tots i el millor bon desig de fer una obra i aportar-hi cadascú els seus recursos, siguin majors o siguin menors; però aquesta bona voluntat i aquesta bona disposició que hi ha hagut tothora, jo crec que ha d'ésser la millor garantia per a poder fer una veritable obra de conjunt municipal, una Llei municipal, que el millor goig de tots els homes que hi hem intervingut en l'hora d'ara i del Parlament que l'ha de sancionar, ha d'ésser que pugui ésser una obra definitiva i que el dia que vinguin noves orientacions polítiques a la nostra terra, tothom s'hi pugui trobar completament bé i que pugui dir que aquest Parlament que l'ha sancionada i la Comissió que l'ha dictaminada han fet una bona obra de conjunt, una veritable obra de sentit català. (*Rumors d'aprovació.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: El senyor President de la Comissió dictaminadora del Projecte de Llei municipal ha exposat perfectament el seu concepte de la totalitat i ha fet unes al·lusions a les representacions de les Mirories, que és el què em mou a parlar, encara que no fos més que per a recollir les benèvoles manifestacions. No vaig a fer, per consegüent, un discurs sobre la totalitat, perquè ja l'ha fet el senyor Arnau; per altra banda, en aquestes matèries concretes a què es refereixen els articles sotmesos a la deliberació i consegüent votació de la Cambra, tot és més aviat qüestió de detall que no pas de conjunt. No tenim cap motiu, per altra banda, per anar-nos a oposar a cap concepte totalitari d'aquests articles que estan sotmesos, com dic, a la decisió del Parlament de Catalunya.

Vull recollir la manifestació cordial que ha fet el senyor Arnau de què la Majoria ha comptat constantment amb la col·laboració assídua de totes des Minories. No hi ha aquí cap representant de la Minoria socialista, però, malgrat això, jo puc dir també que ells han col·laborat constantment, assíduament i intel·ligentment a l'obra d'aquesta Comissió, ho ha fet notar el senyor Arnau. Per la nostra part, hem prestat tant aquesta col·laboració — i no ens reca gens d'haver-la prestat i seguirem prestant-la fins al fi, mentre poguem — que fins hem arribat al punt d'acceptar un criteri contra les nostres pròpies conviccions, però que jo crec que també es contra les pròpies conviccions del senyor Arnau i dels representants de la Majoria en el si de la Comissió. Faig aquesta salvetat, precisament, perquè ni els uns ni els altres han fet amb gust la presentació parcial

d'aquests títols de la Llei municipal; ni els de la Majoria ni els de les Minories creiem que aquest sigui el procediment més acceptable i millor, però les circumstàncies han pogut més que nosaltres i per això, fins contra el nostre criteri general quant a l'ordre de la discussió parlamentària, nosaltres hem acceptat, de comú acord amb la representació de la Majoria, aquest sistema de la presentació d'un dictamen que comprèn només tres o quatre títols dels que ha de comprendre la Llei municipal.

Es evident que aquest sistema oferirà els seus inconvenients. Ens trobem en què, per haver aprovat primer uns altres articles de la Llei municipal, en quan a organització generals dels Ajuntaments, ens trobem ara amb algunes dificultats a l'acoblar-los amb els articles que han de venir; però, això no obstant, hem arribat a una intel·ligència amb els diferents elements que componen la Comissió, perquè, al final de la Llei o quan convingui, es doni una autorització per poder re fondre i corregir aquelles simples discrepàncies entre els articles ja aprovats i els que s'aprovin més endavant. Faig aquestes manifestacions perquè consti d'una manera clara que hi ha moltes coses que ens separen dintre d'aquest Parlament, però també que hi ha coses que ens uneixen, i ens complau a nosaltres poder marcar aquelles coses que ens poden unir i, entre aquestes coses que ens poden unir, hi ha les que fan referència a l'organització de la vida municipal.

Qüestions polítiques són les qüestions de l'organització de la vida municipal. Es evident; però són unes qüestions polítiques que fugen d'aquest marc estricte, esquifit i — permeteu que us digui — antipàtic de dretes i d'esquerres. Són qüestions polítiques, sí; però són qüestions que cada u hi pot tenir la seva apreciació, però que no tenen res a veure amb el sentit de dreta ni amb el sentit d'esquerra. Hem de desitjar tots organitzar la vida municipal de la manera que millor respongui a les necessitats i aspiracions del poble de Catalunya. Hem fet una obra perfecta? Evidentment que no tenim aquesta pretensió. Per què no tenim aquesta pretensió? És que nosaltres desitjaríem, i espero que també ho desitgen el senyor President de la Comissió i els honorables companys de la Majoria, que tots els Diputats que tinguin alguna cosa per dir, que la diguin, i que ens proposin les esmenes; que tot el que sigui millorar aquest Projecte de Llei, millorarà també la Llei futura de l'organització de la vida municipal de Catalunya.

He dit abans, en una discussió a què ara no hi puc fer referència i molt menys estant absent el senyor Conseller Primer, que jo creia que el crèdit del Parlament de Catalunya li prové molt més d'aquestes Lleis que puguí fer i que està fent ara, que marquen una espiritualitat catalana i un sentit pròpiament català, que no pas de totes aquelles altres que ha fet. És per això que nosaltres no podem regatejar cap mena d'esforç per fer que la Llei municipal de Catalunya sigui el millor possible i, per això, fins fem abstracció, en determinats moments, del nostre propi criteri, com ho hem fet — com he dit abans — de la forma de discussió d'aquest Projecte de Llei.

Dit això, com que no he de fer un discurs acadèmic ni molt menys, sobre la Llei municipal,

acabo només oferint novament a la Comissió tot el nostre concurs perquè aquesta Llei sigui el millor possible. (*Rumors d'aprovació.*)

El Sr. PRESIDENT: Hi ha algun altre senyor Diputat que vulgui prendre part en el debat de totalitat? (*Silenci.*) Queda finida la discussió de la totalitat i es procedeix a la discussió de l'articulat.

(*Són aprovats, després de llur lectura, els articles 1.^r i 2.ⁿ. Es dona lectura a l'article 3.^r i al següent vot particular:*)

«El primer paràgraf de l'art. 3.^r quedarà redactat així:

“Les modificacions de termes municipals, llevat dels casos previstos en els arts. 4.^t, 5.ª, 6.ª i 7.ª d'aquesta Llei, exigiran la conformitat dels Ajuntaments interessats, de la majoria d'electors de cada Municipi i de la part o parts que vulguin segregar-se.”

Palau del Parlament, 20 d'octubre del 1933. — Espanya i Tauler.»

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Em trobo que en el guió repartit a aquesta Minoria no hi figura el vot particular.

El Sr. ARNAU: (*Adressant-se a la Presidència.*) Em permet?

El Sr. PRESIDENT: Pot parlar el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: La Comissió accepta aquest vot particular perquè no modifica per a res el Projecte; només ve a fer una aclaració, que nosaltres la creiem procedent, perquè diu el dictamen «Les modificacions de termes municipals exigiran la conformitat dels Ajuntaments interessats, de la majoria d'electors de cada Municipi i de la part o parts que vulguin segregar-se; i com que els arts. 4.^t, 5.ª i 6.ª estableixen altres condicions, és només un sentit aclaratori, perquè llevat d'aquests casos sempre es necessitarà aquesta conformitat.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: Jo he sentit amb molt gust les manifestacions que acaba de fer el senyor President de la Comissió, però no tenen res que veure amb el que jo he dit, o sigui, que en el guió portat a aquesta Minoria no figura aquest vot particular, i això m'obliga a manifestar que, segons tinc entès, els vots particulars, com les esmenes, han d'ésser llegides vint-i-quatre hores abans que es comenci la discussió de l'article; si més no han d'ésser llegides i repartides abans que comenci la discussió de l'article corresponent, perquè aquest vot particular, com explica molt bé el senyor Arnau, i no tinc res a dir, podria sentar un mal precedent, el precedent que es presentessin vots particulars abans que en tinguessin coneixement els Diputats. I prego al senyor President que prengui bona nota d'aquesta indicació, perquè es llegeixin vint-i-quatre hores abans, per tal que els Diputats en tinguin coneixement.

El Sr. PRESIDENT: Aquests vots particu-

lars varen ésser presentats ahir a la Mesa i no han estat repartits, però, jo entenc, sense que això pugui sentar un precedent, ni molt menys, sinó, el contrari, que aquestes coses no s'han de repetir, i, únicament, per no interrompre la discussió, la Presidència s'ha manifestat tolerant en aquest cas.

El Sr. LLUHÍ : Molt agraït.

El Sr. PRESIDENT : S'aprova l'article amb el vot particular? (*Assentiment.*) Resta aprovat. Art. 4.^t.

(*El senyor Secretari llegeix l'art. 4.^t i la següent esmena :*)

«Esmena que presenten els Diputats que sotssignen al Projecte de Llei Municipal :

L'art. 4.^t quedarà redactat així :

«Els agrupaments de població que estiguin separats de la població on radiqui la capitalitat del Municipi per una distància superior a dos quilòmetres i tinguin un nucli urbà precisat, que depassi el nombre de vuit-cents habitants, podran obtenir la separació i constituir-se en Municipi independent, si, ultra tenir propis mitjans econòmics per a assegurar-se la seva subsistència, ho solliciten les tres quartes parts dels seus electors. No obstant, no caldrà el nombre de vuit-cents habitants quan es tracti d'entitats naturals de població, que tinguin una existència històrica o siguin estacions d'estiueig o termals.»

«No caldrà, en aquests casos, la conformitat de l'Ajuntament del Municipi del qual es volen segregar només en els que es refereix a la delimitació dels nous termes municipals.»

Palau del Parlament, 20 d'octubre del 1933.
— Andreu, F. Riera, Miquel Guinart, Armendarès i Bru i Jardí.»

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula, com a primer signant de l'esmena, el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU : Senyors Diputats : He demanat la paraula, com a primer signant d'aquesta esmena, per explicar els motius que han estat causa que la formuléssim. En realitat, l'única diferència entre la redacció d'aquesta esmena i el dictamen de la Comissió és que excepcionalment estima el Diputat que us dirigeix la paraula, que hi ha casos de nuclis de població que no tenen permanentment vuit-cents habitants i que se'ls hauria de donar el dret d'ésser Municipis independents. Conec casos de llocs d'estiueigs que, durant l'estiu, hi ha una població de dos mil i tres mil habitants, però que tota aquesta gent són ciutadans d'altres nuclis de població, que no estan empadronats, i l'hivern no es queden en aquest nucli de població. I no queden durant l'hivern la quantitat suficient d'habitants per poder-se declarar independents. Jo voldria que la Cambra es donés compte que hi ha una quantitat de Municipis d'alta muntanya i altres terres que tenen vuit-cents habitants, però, que, en canvi, no tenen els mitjans econòmics que poden tenir aquest grup de població que, malgrat tenir una sèrie d'ingressos per la vitalitat que tenen durant un període de l'any, fa que la hisenda municipal pugui ésser més complerta en aquests llocs que en altres nuclis que tenen els vuit-cents habitants. Conec casos d'aquests en què els Municipis, sense tenir en compte les característiques, a vegades comple-

tament diferents, que tenen aquests nuclis de població, els quals són agregats, no senten la necessitat d'embellir la població, perquè tots aquests llocs d'estiueig volen sostenir-se i donar-se importància embellint la localitat, cuidant més d'aquest embelliment que altres poblacions on no és tan necessari i que no creixen i no tenen més importància, precisament, per estar lligats i units a altres pobles, que només s'interessen per recaptar els tributs d'aquests nuclis i no gastar una sola pesseta. Conec casos en què, inclús l'enllumenat està pagat pels estiuejants; aquest enllumenat públic que encenen i apaguen els propis propietaris, perquè el nucli de població al qual pertanyen no se'n preocupen per res, i gràcies a l'esforç d'aquesta gent van progressant. Per això, jo demanaria que, no amb caràcter general, perquè estic d'acord amb la Comissió, que com a principi general s'ha de posar un aturador a què qualsevol nucli de quatre cases es pugui declarar Municipi independent, però, atenent a aquestes raons que, en casos especialíssims, que són, potser contadíssims en tot Catalunya, que la Cambra deixi la porta oberta perquè aquests nuclis de població puguin també declarar-se independents, perquè puguin així progressar i, en definitiva, beneficiar Catalunya. ¿Què més voldríem nosaltres que tot el que pot atraure la gent forastera, la gent que ve d'altres terres a estiuejar a Catalunya — que vénen d'Aragó i de Castella — que tinguin la manera de millorar de condició, perquè quant més gent vingui, més ingressos turístics i més ingressos per a la hisenda municipal aportaran.

El Sr. DURAN I VENTOSA : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA : No he demanat la paraula per oposar-me a l'esmena ni tampoc per a recolzar-la, sinó perquè un digníssim individu d'una Minoria ha fet notar una, no una infracció, sinó interpretació lata del Reglament que ens permet seguir aquesta discussió, malgrat no haver-se repartit els vots particulars ni les esmenes. Aquesta Minoria vol dir que, sigui qui sigui, el Diputat que reclami això si és que té un interès que se suspengui la discussió, per això nosaltres estem al seu costat, perquè creiem que fóra més convenient que tots els Diputats coneguessin les esmenes i vots particulars, perquè d'altra manera, no per aquesta del senyor Andreu, que podríem discutir i aprovar o no aprovar, segons entengui el Parlament, però és que en poden venir d'altres que tinguin una gravetat i no sabem en quin moment pugui parar aquesta activitat parlamentària que tots nosaltres desitjaríem. Estem disposats a donar tota mena de facilitats, però, sense perjudicar cap dret d'un sol senyor Diputat que el reclami. De manera que si hi ha un senyor Diputat que insisteixi en què convé suspendre la discussió, mentre no es puguin tenir a la nostra disposició tots els vots particulars i esmenes presentades, consti que tota la Minoria de Lliga Catalana està al seu costat, no solament per garantir els seus drets, que per això basta la Presidència, sinó per demanar a la Comissió que

doni tota mena de facilitats per al coneixement de la qüestió.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència escolta amb molta atenció i es fa càrrec perfectament de totes aquestes interpretacions que podrien, sens dubte, introduir un règim d'irregularitats dintre de la marxa del Parlament; però, pregaria que, també, les Minories fessin els possibles per acompanyar tots aquests vots i esmenes en el moment de presentació del dictamen, perquè en cap moment ens vegem precisats de repartir els vots particulars i esmenes que han estat presentats a darrera hora. Crec que, potser, en aquest cas, la culpa és de tothom, i jo voldria que, d'aquí endavant, no es poguessin repetir incidents com aquest, que obligarien a la Presidència a suspendre el debat.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Una petita observació. Repari la Presidència que tots aquests vots particulars no són de les Minories, sinó que són de la Majoria mateixa. Nosaltres hem presentat un vot particular en ús del nostre dret, però es refereix a un títol que probablement no es discutirà en el dia d'avui. En aquell moment entonarem el *mea culpa*, si és que hem faltat en alguna cosa, però ara no, perquè tot això es refereix a un altre títol.

El Sr. PRESIDENT: Es un vot particular que sembla que hauria d'anar acompanyant el dictamen en venir aquest.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Vegi el senyor President que aquest dictamen es va presentar en el dia ahir, i amb el desig que comencés la discussió hem donat tota mena de facilitats i seguim donant-les, però fent constar que si hi ha algun Diputat que demani, no que ho exigeixi, hem de donar també tota mena de facilitats per a l'exercici dels seus drets.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: En realitat, les manifestacions que ha fet el senyor Lluhi són fonamentades. Per tant, si a la Cambra li sembla que cal continuar aquesta discussió, la continuarem, i si un sol Diputat opina que és millor que no es continuï per a poder pensar-hi convenientment, jo fóra el primer que proposaria que se suspengués la discussió per a un altre dia.

El Sr. LLUHÍ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Lluhi.

El Sr. LLUHÍ: A mi m'interessava mantenir el dret, perquè m'havia estranyat el fet que vingués un vot particular una vegada començat a discutir. Mantingut el dret i assegurat per la Presidència que aquest dret serà mantingut, nosaltres no tenim per què oposar-nos a què es faci la major tasca possible el dia d'avui.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: Responent a les paraules de l'estimat company i Diputat senyor Andreu, he de dir que en el fons estem coincidents quant a les necessitats a què ha exposat respecte a aquestes poblacions. Ja al si de la Comissió, el company senyor Simó i Bofarull va presentar un cas de les comarques tarragonines que afectava vivament a una d'aquestes

poblacions d'estiueig, però tingui en compte el senyor Andreu que totes aquestes necessitats, que nosaltres comprenem perfectament, vénen ben articulades amb la creació dels Submunicipis, i nosaltres mantenim el principi que no hi hagi massa disgregació de Municipis i que no es creïn massa Municipis nous; però nosaltres, respectant l'autonomia de tots els pobles i de tots els nuclis de població perquè puguin atendre les seves necessitats, en la creació d'aquests Submunicipis, hi han perfectament aclarits tots els dubtes que ha exposat el senyor Andreu respecte d'aquests casos particulars.

Jo he de recomanar al senyor Andreu que es fixi en aquests punts de la creació de Submunicipis, que tots aquests pobles podran disposar d'una autonomia administrativa després d'haver contribuït a les càrregues generals obligatòries del Municipi; de manera que totes aquestes poblacions d'estiueig tindran aquesta facultat de poder administrar els seus cabals i poder realitzar l'obra que necessiten sense que amb això s'hagin de crear nous Municipis, car en la forma que venia aquest vot particular s'obriria l'esperança a moltes altres poblacions i cauríem en el que jo crec que és un pecat, d'excedir-nos en el nombre de Municipis de Catalunya.

Jo prego al senyor Andreu que es vulgui fixar en la forma que ve articulada la creació d'aquests Submunicipis i trobarà que el seu desig de què tinguin vida aquestes poblacions i de què puguin realitzar una veritable obra d'urbanisme que necessiten, dintre d'aquesta autonomia la podrien realitzar completament.

El Sr. ANDREU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Andreu.

El Sr. ANDREU: He escoltat amb molta atenció les paraules del President de la Comissió. En realitat, en formular aquesta esmena, era precisament en el sentit de què el President de la Comissió em digués ben clarament en quina situació quedaven tots aquests pobles, alguns dels quals se m'havien dirigit a mi preguntant-m'ho. Jo celebrego moltíssim que ja, a prec del company senyor Simó i Bofarull, dintre de la Comissió i per intervenció d'ell s'haguessin creat els Submunicipis, i, com deia el senyor President de la Comissió, dintre d'aquests Submunicipis hi ha una àmplia autonomia administrativa perquè aquests nuclis de població es puguin desenrotllar, i jo crec i estimo també que aleshores aquests nuclis de població ja queden satisfets, ja poden seguir la seva obra de progrés. Per tant, aquesta esmena no té lloc, i jo gustosament la retiro tot i acceptant les manifestacions que ha fet el senyor President de la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirada l'esmena. S'aprova l'article? (*Assentiment.*) Aprovat. Hi ha un vot particular. (*El senyor Secretari llegeix el següent vot particular:*

«S'afegirà un nou article entre els 4.^è i 5.^è, del dictamen, redactat com segueix:

«Els pobles o grups de població que formin part d'un Municipi, podran separar-se'n i agregar-se a un altre Municipi llandant, sense necessitat de la conformitat a què es refereix l'art. 3.er d'aquesta Llei sempre que la capitalitat de la població al qual vulguin agregar-se estigui a menor

distància de la capitalitat del Municipi del qual es vulgui segregar. Caldrà, en tot cas, demanar l'informe dels municipis interessats.”

Palau del Parlament, 20 d'octubre del 1933.
— Espanya i Tauler.»)

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: En realitat, com que aquest nou article no ve a destruir per a res els principis que han regit les dictaminacions de la Comissió, la Comissió no té cap inconvenient en acceptar-lo.

El Sr. PRESIDENT: S'aprova?

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ruiz i Ponseti.

El Sr. RUIZ I PONSETI: Demano a la Presidència que tingui la benvolença de donar-nos un parell de minuts de temps per a poder llegir aquest vot particular.

El Sr. SERRA I MORET: Permeti la Presidència. Jo crec que el més convenient fóra, tota vegada que el senyor Lluhi ha suscitat una qüestió d'una lògica irrefutable, que tinguéssim el temps necessari per a poder examinar totes aquestes esmenes i vots particulars que vénen a darrera hora. Em sembla que és un procediment tan clar en matèria parlamentària, que no es pot gairebé discutir. (*Assentiment en diversos escons.*)

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Arnau.

El Sr. ARNAU: Jo crec que el millor serà que es suspengui aquesta discussió i que aquests vots particulars passin a la Comissió per al seu examen.

El Sr. PRESIDENT: Es suspèn la sessió per uns minuts i passa a reunir-se la Comissió.

(*Es reprèn la sessió a un quart de vuit, sota la presidència de l'honorable senyor Serra i Hünter.*)

El Sr. PRESIDENT: Estant reunida la Comissió i no havent donat fi encara a la seva tasca, ¿creuen els senyors Diputats que en atenció a l'hora s'ha d'aixecar la sessió? (*Assentiment.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre l'Hospital de Vilafranca.
3. Continuació de la discussió del dictamen de Justícia i Dret, relatiu a la majoria i habilitació d'edat.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió Especial, referent a la segona part de la Llei Municipal de Catalunya.

(*S'aixeca la sessió a les set i setze minuts de la vetlla.*)

